

bojno razmerje ni ravno idilično. Nas hočejo ubiti eni in drugi, v tem pogledu je najlepše soglasje med njimi. Tik te želje pa jim že gredo nameniti diametralno navzkriž.

Dopisi.

Kranjsko.

Iz postojnskega okraja nam poročajo o okrajni učit. konferenci: V sredo, dne 6. julija, smo se zbrali skoraj vsi učitelji in učiteljice v Senožečah k učit. konfenci. Točno ob 10. uri dopoldne otvori sedemindvajsetič konferenco okrajni šolski nadzornik gospod J. Thuma, presrčno pozdravljajoč vse učiteljstvo. Po imenovanju predsednikovega namestnika in izvolitvi dveh zapisnikarjev preide g. predsednik k svojemu poročilu o stanju nadzorovalnih šol. Njegovo poročilo je bilo sestavljeno vseskozi stvarno ter je žel za to zahvalo vsega učiteljstva. — Nalogo: Stvarna obravnava 23. ber. vaje »Lepa suknja«, praktiški nastop z učenci II. razreda, je prav dobro in metodiški pravilno izvedel g. učitelj Grum. Takisto je ugajal nastop učiteljice gdč. J. Prešern: Merjenje s številom 2 v številnem obsegu do 20. Ozirati se ji je bilo na naloge v Černivčevi Računici zvez. II., str. 52. Dalje sta še prebrala vsak svoj referat nadučitelj g. Sadar in gdč. F. Valenčičeva: »Kako je obravnavati navadno berilo, ki je njega obravnave glavni namen ta, da otroci njega vsebino razumejo in si jo dobro zapomnijo«. To temo je moralo izgotoviti vse učiteljstvo v okraju. Najboljši referat naj bi priobčil »Popotnik«. — Pri določitvi učnih knjig za prihodnje šolsko leto se sklene, uvesti poleg dosedanjih še I. in II. Vadnico Schreiner-Bezjakovo in Orožnov atlas. — O delovanju knjižničnega odbora je poročal vodja g. Juvanec. To poročilo smo sprejeli z zahvalo na znanje in smo nato izvolili vse dosedanje funkcionarje razen enega, ki je odklonil izvolitev. — V stalni odbor so bili voljeni gg. Česnik, Juvanec, Horvat in Skala ter gdč. Dovganova. Ker ni bilo nobenih samostalnih nasvetov, je sklenil gospod predsednik konferenco, spomnivši se našega presvetlega cesarja, ustvaritelja novega šolskega zakona. Učiteljstvo je zaklicalo vladarju trikrat »Slava!« ter odpelo cesarsko pesem. — Nato se je pričela volitev zastopnika v okrajni šolski svet postojnski. Izvoljen je bil gosp. Dragotin Česnik, ki je dobil od 50 oddanih glasov 40. Drugih 10 se je razcepilo. S to izvolitvijo je pokazalo zbrano učitelstvo, da zna ceniti zmožnosti svojega tovariša, obenem pa je tudi glasno dokazalo, kako ostro obsoja nesramne in neresnične napade na njegovo osebno čast v »katoliških« listih. — Po volitvi smo se zbrali skoraj vsi k skupnemu obedu. Da ni manjkalo pri tem napitnic, se razume samo ob sebi. V prvi vrsti se je napilo g. nadzorniku, ki je imel posebno v tem šolskem letu prebiti marsikatero grenko uro zaradi denunciacije nekega učitelja, ki ga — hvala Bogu — ni več med nami. Končno se je še zahvalil naš novoizvoljeni zastopnik Česnik za čast, ki smo mu jo naklonili, obljublajoč, da hoče neustrašeno zastopati interese vsega učiteljstva z geslom: Naprej za svobodno šolo in svobodno učiteljstvo!

Okrajna učiteljska skupščina logaškega okraja se je vršila dne 9. julija v Dolenj. Logatcu. Zborovanje se je vršilo pod vodstvom g. c. kr. okr. šolskega nadzornika Iv. Thume po običajnem vzporedju. Pri zborovanju je bil ves čas navzoč g. okrajni glavar Kremenšek. Jako zanimiva in

poučna je bila razprava g. nadzornika o stanju nadzorovanih šol. Poudarjati moramo njegovo opazko, da je bilo učiteljstvo v tem šolskem letu vsestransko neumorno delavno. Lep napredek se je opazil zlasti iz računstva. Živahna razprava se je vnela, ko je končal g. referent Iv. Šega svoj temeljito sestavljeni referat (na podlagi vseh učiteljev tega okraja sestavljenih referatov o risanju v ljudskih šolah. Po razpravi se je skoraj soglasno sprejel predlog g. referenta: »Uvedi se risanje »po naravi«; predloge naj služijo le kakor pripomoček učiteljstvu in kakor nazorno učilo pri risanju, a predrisba bodi tolmač težjih točk pri risanju »po naravi«. Pohvalno moramo omeniti raznovrstne in jako lepe risbe učencev gospoda referenta, ki so bile v obilnem številu razpostavljene po stenah zborovalne sobe. Vse te slike so bile večinoma izdelane »po naravi« s pomočjo risbarskih pripomočkov in prostoročno.

Če omenim še, da sta bila izvoljena zapisnikarjem g. M. Kabaj in gdč. Želé; pregledovalcem računov knjižničnega odbora gospoda Šilc in Sežun, v knjižnični odbor gg. Šega, Pin, Bezeljak, Punčuh in Pehani ter v stalni odbor gg. Benedek, Repič, Šega, Likar in Šest, je končano moje glavno poročilo.

Po oficijalnem delu smo se zbrali na vrtu Kramarjevega hotela. Med brenkanjem dobro izvežbanega tamburaškega zbora logaškega je potekel hitro čas prijateljskega snidenja. Vsi smo bili pri banketu, le Slomškarjev ni bilo. Nekateri so trdili, da jih je odgnala prehuda vročina, drugi zopet, da niso mogli pričakati obeda, mi pa vemo, da ni pravo prvo ni drugo; odgnala jih je klerikalna nestrpnost — niso se počutili domače med nami*). G. župnik Florijančič iz Zavrata je bil drugih misli; ostal je med nami do zadnjega, s čimer je dokazal, da se tudi v družini liberalcev izhaja in zabava lahko prav dobro. — V nedeljo, naslednjega dne je bil koncert s sodelovanjem slavnoznanega postojnskega orkestra v prid učiteljskega konvikta ravno na tem mestu. Ker se ga pa mnogim izmed nas ni bilo mogoče udeležiti, smo zložili nekaj kron v ta namen ter odšli za svojim poklicem in delom na svoj dom.

Okrajna učiteljska konferencija za slovenske in utrakvistične šole kočevskega okraja se je vršila dne 7. julija v Ribnici. — 1. Predsednik c. kr. okr. šol. nadzornik Josip Turk, otvorivši zborovanje, omenja v svojem pozdravu poslednjih osebnih izprememb glede nadzovanja na ljudsko šolskem polju, izreče nado, da ga bo napredno učiteljstvo krepko podpiralo v njegovem težavnem poslovanju ter imenuje svojim namestnikom našega starosta, nadučit. Mandeljca. 2. Zapisnikarjema se prostovoljno oglasita učiteljica L. Tomšič in učitelj Vin. Engelman. 3. Praktiški nastop gdč. M. Blahne (»Krompirjevec, učna slika iz nazornega nauka«) se je v stvarnem oziru pohvalno završil, kar se je v debati tudi konstatovalo. 5. O učnem načrtu za ponavljalne šole poroča v svojem in v imenu gospe Kobler-Fleš, ki je izdelala referat za dekliške ponavlj. šole, naduč. F. Gregorač. Ko pove glavne misli, ki so ju vodile pri sestavi referatov, se sklene: Referata dobi vsaka šola v proučitev in dveletno praktično poučevanje po njiju navodilu, nakar se bo definitivno določila podrobna učna tvarina za ponav. šolo. 5. Nadzornikovo poročilo. Glede na uspehe v posameznih razredih se za letos omeji na kratko izjavo, da večina učiteljstva vestno izpolnjuje svoje dolžnosti, priporoča nekatera najnovejša dela,

*) Kaj pa, če so šli zastoj jest — v farovž?

govori o snagi, obisku, vedenju, uradovanju in sploh o vsem, kar sodi v področje šolstva.

Nekateri nadzorniki, kakor dokazujejo članki v našem vrlem stanovskem listu, ravno nasprotno postopajo napram podrejenemu učiteljstvu. Le tisti, ki si pridobi naše zaupanje, sme biti zagotovljen naše podpore, izvirajoče iz proste volje. Le takrat bo delovanje voditeljev šolstva trajne vrednosti, kadar jim bo učiteljstvo kot graditeljem stavbe za prospeh šolstva iz prostega nagiba donášalo kamenje in kamenčke napredka.

Z mirnim in jasnim pogledom pregledujte oklesano kamenje, z ljubeznivo besedo izpodbujajte k urnejšemu donašanju in s pravim razumom motrite naraščajoče poslopje! Če ne, postanete lahko roditelji upornežev. V dobi štrajkov bi bilo to nevarno manevriranje, in v dobi, ko postaja naša beda zaradi podraženja živil vedno večja, se ni zanašati, da bi naše potrpljenje bilo kot kaka portar turška trdnjava, v katero bi brezuspešno streljali s topovi šikanij!

6. Poročilo knjižničnega odbora (poročevalec F. Mlakar) se vzame na znanje. Namesto obolele učiteljice gđe. A. Kaiser se izvoli gđe. M. Blahna v novi odbor. 7. Tudi stalni odbor, ki sestoji iz gg. M. Blahna, And. Cvar, Ks. Engelman, F. Štefančič in Št. Tomšič, ostane neizpremenjen.

8. Izmed 8 predlogov, ki jih je stavil učitelj Štrukelj, je bil le 1 sprejet: Izvoli naj se odsek, ki ima pri prihodnji konferenci staviti primerne nasvete glede uvedbe Josin-Ganglove in Hubad-Schreinerjeve čitanke. V ta odsek se določijo gg. Gregorač, Sedlak, Štefančič in Štrukelj.

S trikratnim Slava-klicem na presvetlega vladarja zaključili g. nadzornik konferencijo.

Pri skupnem obedu v hotelu A. Arkota, kjer smo bili prav točno in solidno postreženi, je napil g. Ks. Engelman nadzorniku, le-ta slogi med učiteljstvom, tovariš Gregorač pa navzočim gostom, imenoma odličnjakoma svetniku F. Višnikarju in notarju Ign. Gruntarju, ki sta znana kot vrla naša prijatelja. Oba sta se — vsak v daljšem govoru — zahvalila ter nazdravila učiteljstvu in njega boljši bodočnosti. Usliši ju pred vsem četrta božja oseba na Kranjskem — dr. Šusteršič!

Primorsko.

Prva okrajna učiteljska konferencija za Trst in okolico. Dne 14. junija se je vršila v Rojanu (v šolskem poslopju) I. skupščina za učiteljstvo javnih in zasebnih slovenskih ljudskih šol v tržaškem mestu in okolici. Za učiteljstvo italijanskih in nemških ljudskih šol so bili določeni drugi dnevi. Na naši skupščini se je obravnavalo izključno v slovenskem jeziku. Zbralo se je do 60 učiteljev in učiteljic pod vodstvom c. kr. okr. šol. nadzornika Nekermana. Na dnevnem redu je bilo:

1. Uvodni govor nadzornikov. 2. Imenovanje podpredsednika in izvolitev dveh zapisnikarjev. 3. Volitev stalnega odbora 5 članov za pripravlanje snovi za prihodnjo okr. konferenco. 4. Volitev drugega odbora za prireditelje okr. učit. knjižnice. 5. Poročilo nadzornikovo o stanju slov. šolstva tržaškega v letu 1902—03. 6. Poročilo o umestnosti, da se uvedejo deška ročna dela v zmislu min. odloka z dne 21. septembra 1886, št. 6810. 7. Predavanje »o boju proti alkoholizmu.« 8. Poročilo o vprašanju »Kako doseči večje so-

glasje med šolsko in domačo vzgojo«. 9. Poročilo o eventualni uvedbi III. berila Gangl-Josinovega. 10. Morebitni predlogi.

V svojem uvodnem govoru omenja g. okr. nadzornik težkoč, ki so se morale premagati, da se je enkrat po dolgih 35. letih, odkar imamo v državi novo šolsko postavo, in neštevilne ovire, ki so se c. kr. šolski oblasti stavile na pot, da ni moglo priti prej do toli potrebnih okr. konferenc, ki vendar kolikortoliko pripomorejo do boljšega šolskega napredka. Na to imenuje predsednik svojim namestnikom šol. voditelja Antona Valentiča in zapisnikarjema je pa skupščina izvolila učitelja Kraševca in učiteljico Marico Gregorčičevo.

V stalni pripravljalni odbor so bili izvoljeni: Koren, Ferluga, Grmek, Danev in Pertot; v knjižnični odbor pa: Kraševac, Kleinmajer, Fonda, Šabadin, Sedevčič Olga. V poročilu za šol. leto 1902—03 je omenjal g. nadzornik občno šolsko stanje glede na obisk in napredek ter podal o tem statistične podatke. O deških ročnih delih je čital svoj referat g. šol. voditelj Martelanc, ki je bil pohvalno sprejet.

Predavanje o boju proti alkoholizmu je vlada poverila zdravstvenemu svetniku g. dr. Pertotu, ki je svojo nalogo strokovnjaško pogodil.

O soglasju med šolsko in domačo vzgojo je poročal učitelj Štefan Ferluga ter tako mojstrsko poudarjal med drugim potrebo učiteljeve močatosti in jeklene značnosti, da se je po tem čitanju marsikdo otresel onega paničnega strahu, ki je dosedaj tako mučno tlačil narodno učiteljstvo v tem okraju ter da se mnogokdo osvestil tako, da sedaj bolj zaupno gleda v boljšo bodočnost.

Poročilo o uvedbi III. Gangl-Josinovega berila in njega oceno sta pa vrlo dobro izdelala učitelja Kraševac in Kleinmajer. Na predlog podpredsednikov je bila izvoljena anketa, ki ima stopiti v dogovore z gg. sestaviteljema za vzprejem omenjene čitanke. Končno se podpredsednik v imenu učiteljstva zahvaljuje g. predsedniku na točnem, spretnem in nepristranskem vodstvu konferencije. Nato se konferencija zaključila z vzklikom na prvega zaščitnika šolskih zakonov presv. cesarja.

Pri tej priliki se je vnovič obudila od nekaterih že dolgo negovana misel in želja, da se ustanovi za Trst in okolico toli potrebno učiteljsko društvo.*) Pogoji so danes tu, na delo torej, za napredek našega šolstva in za ugled učiteljstva!

S i v o r.

*) To je vrlo lepo in živo potrebno. Tovariši naj se takoj poprimejo dela!

U r e d.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Redni občni zbor učiteljskega društva za postojnski šolski okraj se vrši dne 2. avgusta t. l. v Št. Petru. Začetek ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnikovo; 4. volitev 3 pregledovaleev računov; 5. o risanju po naravi, poroča nadučitelj Rudolf Horvat; 6. volitev 7 odbornikov v društveno vodstvo; 7. samostalni nasveti.

K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi odbor.